

Sygn. akt III PK 185/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa R. D.

przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 stycznia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 23 lutego 2018 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, bez obciążania skarżącego kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 23 lutego 2018 r. oddalił apelację powoda R. D. od wyroku Sądu Rejonowego w S. IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 lutego 2017 r. oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy w pozwanym Towarzystwie Budownictwa Społecznego „P.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

W sprawie tej ustalono, że uchwałą zgromadzenia wspólników pozwanego nr [...] /2000 z dnia 11 lipca 2000 r. powód został powołany z dniem 12 lipca 2000 r. na stanowisko prezesa tej spółki. Tego samego dnia strony zawarły umowę o pracę

na czas nieokreślony. Według § 24 aktu założycielskiego pozwanego oraz § 5 ust. 1 regulaminu prezes zarządu jest jednocześnie dyrektorem spółki. W latach 2001-2014 zgromadzenie wspólników pozwanego udzielało corocznie absolutorium prezesowi zarządu z wykonywania przez niego obowiązków. W styczniu 2015 r. Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Miasta przeprowadził kontrolę w pozwanym w zakresie udzielania zamówień publicznych, po której stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia. Następnie Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w S. przeprowadziła kontrolę realizacji zadań publicznych w latach 2010-2014. W wystąpieniu pokontrolnym działalność spółki została oceniona pozytywnie, nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano żadnych wniosków pokontrolnych. W dniu 9 lutego 2015 r. odbyło się posiedzenie rady nadzorczej pozwanej spółki, na którym prezes zarządu ustosunkował się do pytań członków rady nadzorczej dotyczących siedziby spółki, spraw organizacyjnych, kadrowych oraz remontów zasobów i inwestycji.

W dniu 6 marca 2015 r. około godziny 13.00 w siedzibie spółki rozpoczęło się posiedzenie rady nadzorczej, w której wzięli udział członkowie rady oraz członkowie zarządu spółki, w tym powód. Prezes Zarządu przedstawił dodatkowe informacje z zakresu wcześniejszych pytań z posiedzenia rady nadzorczej z dnia 9 lutego 2015 r. Następnie przewodniczący rady nadzorczej A. P. poprosił o opuszczenie sali przez członków zarządu i przedstawił propozycję uzupełnienia porządku obrad przez poddanie pod głosowanie uchwał dotyczących odwołania powoda z funkcji prezesa zarządu, rozwiązania z nim umowy o pracę oraz powołania nowego prezesa zarządu. Pozostali członkowie rady nadzorczej wyrazili ustnie zgodę na uzupełnienie porządku obrad i poddano pod głosowanie uchwałę nr [...] /2015 w sprawie odwołania prezesa zarządu. W głosowaniu rada nadzorcza podjęła uchwałę o odwołaniu powoda z funkcji prezesa zarządu pozwanego, a następnie poddano pod głosowanie uchwałę nr (...) w sprawie rozwiązania z nim umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia oraz zwolnienia z obowiązku pracy w okresie wypowiedzenia. Uchwała ta została przyjęta większością głosów. Rada nadzorcza uchwałą (...) powołała do zarządu nowego prezesa K.N.. Uchwały (...) i (...) zostały podpisane przez przewodniczącego rady nadzorczej, natomiast uchwała (...) została podpisana przez wszystkich obecnych

jej członków. Po przyjęciu tych trzech uchwał na salę posiedzeń zostali poproszeni członkowie zarządu, a przewodniczący rady nadzorczej poinformował powoda ustnie o treści podjętych uchwał o odwołaniu go z funkcji prezesa zarządu wobec utraty zaufania i wypowiedzeniu umowy o pracę. Następnie polecono powodowi, aby pozostał u siebie w gabinecie w celu wręczenia mu na piśmie podjętych uchwał.

Po opuszczeniu sali posiedzeń rady nadzorczej powód udał się na chwilę do swojego gabinetu, ale około godziny 15:30 wyszedł z budynku i udał się do domu. W tym dniu odbył wizytę u lekarza psychiatry, od którego uzyskał zwolnienie lekarskie na okres od 6 marca do 1 kwietnia 2015 r., przedłużone następnie do 24 kwietnia 2015 r.

Pismem z dnia 12 marca 2015 r. pozwana poinformowała powoda, że wobec opuszczenia przezeń w dniu 6 marca 2015 r. sali posiedzeń rady nadzorczej i budynku pozwanego nie odebrał on pisemnych oświadczeń o rozwiązaniu umowy o pracę oraz zwolnieniu z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia, rada nadzorcza doręcza mu uchwały nr (...) i (...). Pismo to zawierało również pouczenie o sposobie i terminie wniesienia odwołania do sądu pracy od wypowiedzenia umowy o pracę. Bezskutecznie pisma te próbowano doręczyć powodowi w dniach 17 i 25 marca 2015 r., przeto następnie wysłano je pocztą w dniu 25 marca 2015 r. Powód odebrał je 13 kwietnia 2015 r. Uchwałą nr (...) z dnia 29 czerwca 2015 r. zgromadzenie wspólników pozwanego nie udzieliło powodowi absolutorium jako prezesowi zarządu z wykonywania przez niego obowiązków w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

Sądy obu instancji uznały, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu odwoławczego, powód opuszczając siedzibę pracodawcy dnia 6 marca 2015 r. miał wiedzę o treści uchwał rady nadzorczej wcześniej podjętych, znał treść oświadczenia pracodawcy o wypowiedzeniu mu umowy o pracę i motywach tej decyzji, co zakomunikowano mu ustnie. Nie doręczono mu pisemnych uchwał, ponieważ opuścił miejsce pracy. Nie można uznać, że oświadczenie pozwanego nie wskazywało przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę. Wobec świadczenia pracy w tym dniu, późniejsze uzyskanie przez powoda zwolnienia lekarskiego nie skutkowało naruszeniem art. 41 k.p. Sąd drugiej instancji uznał, że oświadczenie pozwanej o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę było

zgodne z przepisami prawa pracy oraz prawidłowo uzasadnione, co czyniło niezasadnym żądanie powoda o przywrócenie do pracy. Jego celowe zachowanie zmierzało do uniemożliwienia wręczenia mu wypowiedzenia, jego roszczenia powoda były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie: 1/ art. 41 k.p. przez przyjęcie, że wypowiedzenie umowy o pracę nie nastąpiło w okresie ochronnym, 2/ art. 30 § 4 k.p. przez błędną interpretację i uznanie, że oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu umowy o pracę zawierało przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie umowy, 3/ art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez przyjęcie, że oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu umowy o pracę doszło skutecznie do powoda w dniu 6 marca 2015 r., 4/ art. 30 § 3 k.p. przez uznanie, że oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę w dniu 6 marca 2015 r. nastąpiło w wymaganej formie pisemnej, a uchwała rady nadzorczej pozwanego była równoznaczna z wypowiedzeniem umowy o pracę i dokonana tą samą czynnością prawną zawartą w tym samym dokumencie, co uchwała o odwołaniu powoda z funkcji członka zarządu, a wypowiedzenie umowy o pracę przez radę nadzorczą pozwanej zostało dokonane przez organ uprawniony do reprezentacji pracodawcy, 5/ art. 233 § 1 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, w szczególności w odniesieniu do dowodów zgromadzonych w aktach sprawy, tj. dokumentów z protokołów posiedzenia rady nadzorczej pozwanej z dnia 6 marca 2015 r., treści uchwał nr: (...), (...) i (...), aktu założycielskiego pozwanej, regulaminu działania rady nadzorczej, regulaminu pozwanej, regulaminu pracy obowiązującego u pozwanej oraz przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów wskutek dowolnej i wybiórczej oceny zeznań świadków i błędne przyjęcie, że nie zaistniały przesłanki do uznania wypowiedzenia umowy o pracę powoda za bezskuteczne, dokonane z naruszeniem art. 41 k.p. w związku z art. 30 § 1 i § 2 k.p. i art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., 6/ art. 231 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że opuszczenie przez powoda siedziby pozwanego po zakończeniu udziału w posiedzeniu rady nadzorczej stanowiło odmowę przyjęcia oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę, jak również przyjęcie, że 6 marca 2015 r. pozwany sporządził pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę spełniające wymogi formalne z art.

30 § 3 i 4 k.p.; 7/ art. 227 w związku z art. 230 oraz art. 231 k.p.c. przez nie ustalenie stanu faktycznego sprawy, „w odniesieniu do kwestii, jaki charakter miało uczestnictwo powoda w posiedzeniu Rady Nadzorczej pozwanego w dniu 6 marca 2015 r., czy uczestnictwo to było wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy czy wynikało z faktu pełnienia funkcji prezesa spółki i nie było wykonywaniem pracy przez powoda w odniesieniu do faktu, że w dniu 6 marca 2015 r. powód przebywał na zwolnieniu lekarskim a z akt osobowych powoda załączonych do akt sprawy wynika, że powód w tym dniu nie świadczył pracy”. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód wskazał na jej oczywistą zasadność „wobec naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, w szczególności art. 233 § 1 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. art. 227 w związku z art. 230 oraz art. 231 k.p.c., co skutkowało nie ustaleniem stanu faktycznego co do istotnych okoliczności sprawy, a w konsekwencji na błędnym przyjęciu, że w niniejszej sprawie nie zaistniały przesłanki do stwierdzenia uznania wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, podczas gdy z całokształtu zabranego w sprawie materiału dowodowego, wynika, że wypowiedzenie umowy o pracę skarżącego zostało dokonane z naruszeniem art. 41 w zw. z art 30 § 4 k.p.” Ponadto sformułował istotne zagadnienia prawne: 1/ „czy uczestnictwo w posiedzeniu rady nadzorczej to jest wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy czy wynika z faktu pełnienia funkcji Prezesa Spółki i nie jest wykonywaniem pracy?”, 2/ „czy wobec faktu pozostawania prezesa spółki na zwolnieniu lekarskim w dniu podjęcia uchwały o odwołaniu go z funkcji prezesa zarządu, możliwe jest skuteczne rozwiązanie z nim umowy o pracę (przy założeniu, że prezes zarządu uczestniczy w posiedzeniu rady nadzorczej jako organ zarząd, a nie jako pracownik), gdy takie rozwiązanie umowy o pracę wynika wyłącznie z faktu podjęcia uchwały o odwołaniu prezesa spółki?”.

W konsekwencji wniosk o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w S. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w innym składzie, oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. W razie powołania przesłanki przedsądu jaką jest występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych lub potrzeba uzyskania wykładni spornych przepisów prawa, przeto obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występujących w sprawie problemów w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX 1102817). Sformułowanie zagadnień prawnych powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisów, które nie poddają się jednoznacznej wykładni, a ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Równocześnie zadaniem Sądu Najwyższego jako najwyższego organu sądowego Rzeczypospolitej Polskiej nie jest działanie w interesie indywidualnym, lecz w interesie powszechnym ochrony obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i osiągnięcia celu ujednolicenia praktyki stosowania przepisów prawa pozytywnego.

Natomiast powołanie się na wniosek, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga wykazania od skarżących, że w sprawie doszło do kwalifikowanego oczywistego naruszenia prawa, widocznego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, oraz że skutek takiego naruszenia zapadł wyrok oczywiście wadliwy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, LEX nr 1101690 oraz powołane tam orzecznictwo).

Proceduralne zarzuty kasacyjne nie miały istotnego wpływu na kontestowany negatywny osąd roszczeń o przywrócenie do pracy, ponieważ powołane przez

skarżącego okoliczności stanowiły powielenie zarzutów apelacyjnych, które sprowadzały się do polemiki z ustaleniami faktycznymi zaskarżonego wyroku. Tymczasem z wystarczająco dokonanych ustaleń miarodajnie i przekonująco wynikało, że skarżący udał się do lekarza dopiero po posiedzeniu rady nadzorczej i powzięciu wiadomości o odwołaniu z funkcji prezesa zarządu strony pozwanej i wypowiedzeniu mu stosunku pracy. Taki stan rzeczy uzasadniał ocenę, że okres ochronny z art. 41 k.p. rozpoczyna się w razie nieobecności pracownika w pracy z powodu choroby czyniącej go niezdolnym do pracy lub zaprzestania świadczenia pracy z tej samej przyczyny. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. uchwałę pełnego składu Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1993 r., I PZP 68/92, OSNC 1993 nr 9, poz. 140; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1997 r., I PKN 366/97, OSNAPIUS 1998 nr 17, poz. 505; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2003 r., I PK 69/02, Pr. Pracy 2003 nr 10, s. 33 czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2010 r., II PK 343/09, LEX nr 603420) przyjmuje się, że jest to przepis szczególny, ustanawiający ochronę przed dokonaniem pracownikowi wypowiedzenia umowy o pracę, a warunkiem tej ochrony jest nieobecność pracownika w pracy w konkretnym dniu orzeczonej już chorobowej niezdolności do pracy. Warunkiem decydującym o objęciu pracownika ochroną jest zatem usprawiedliwiona nieobecność w zakładzie pracy, a nie później stwierdzona chorobowa niezdolność do pracy. Pracownik, który w danym dniu był obecny w pracy nie korzysta ze szczególnej stabilizacji zatrudnienia, choćby następnie uzyskał chorobowe zwolnienie w celu skorzystania z ochrony art. 41 k.p. Wypowiedzenie umowy o pracę pracownikowi, który był i świadczył pracę, a następnie wykazał, że w takim dniu wypowiedzenia był niezdolny do pracy, nie narusza art. 41 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1997 r., I PKN 322/97, OSNAPIUS 1998 nr 15, poz. 451).

Nie było też potrzeby kolejnego wyjaśniania dalszych sformułowanych w skardze problemów prawnych, ponieważ warunek złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu stosunku pracy na piśmie (art. 30 § 3 k.p.) jest zachowany, gdy uchwała uprawnionego organu ma formę pisemną, a późniejsze jej doręczenie wraz z pouczeniem o przysługujących środkach odwoławczych nie oznacza

nieskuteczności uchwały, jeżeli powód poznał ją w dniu jej podjęcia, ale instrumentalnie oddalił się z miejsca pracy w celu skorzystania z ochrony art. 41 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 r., II PK 123/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 29). Ponadto rada nadzorcza spółki z o.o. jest uprawniona do równoczesnego odwołania prezesa zarządu i rozwiązania z nim umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1999 r., I PKN 3/99, OSNAPIUS 2000 nr 12, poz. 460). Taki stan rzeczy oznaczał, że poddana przedsądowi skarga kasacyjna nie spełniła warunków ani przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, gdyż powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego suwerenną oceną prawną, które co do zasady usuwają się spod rozeznania kasacyjnego (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., bez obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym (art. 102 k.p.c.).